

**MÚSICA DE
CAMBRA**

24 D'OCTUBRE
SALA 2 ORIOL MARTORELL

**DENIS
KOZHUKHIN**

LISZT | SCHUBERT

PROGRAMA DE MÀ

FRANZ SCHUBERT

(Viena 1797 - 1828)

SONATA N. 21 EN SI B MAJOR, D 960

(1828) - 42'

Molto moderato

Andante sostenuto

Scherzo. Allegro vivace con delicatezza

Allegro ma non troppo

PAUSA 15'

FRANZ LISZT

(Raiding, Àustria 1811 - Bayreuth, Alemanya 1886)

SONATA EN SI MENOR, S 178

(1853) - 30'

DENIS KOZHUKIN, PIANO

COMENTARI

per Eva Sandoval

Al límit

Una de les claus de l'èxit i la perdurabilitat del gènere de la sonata és la capacitat que ha tingut per adaptar-se a diferents contextos i necessitats creatives. Aquesta malleabilitat ha permès que es perpetuï com a estratègia compositiva recurrent des del s. XVII fins als nostres dies. El concepte d'obra unitària, estructurada en moviments o seccions contrastants en caràcter i en tempo, i la seva concepció per a un o dos instruments solistes en són els trets bàsics. Alguns compositors, com els dos que ens proposa el pianista Denis Kozhukhin, van contribuir significativament a eixamplar els límits d'aquest gènere.

Sota el jou de l'activitat desbordant que va desplegar els últims mesos de la seva vida, Franz Schubert (1797-1828), coneixedor de la seva greu malaltia, va acabar les seves imaginatives tres últimes sonates per a piano el 26 de setembre de 1828. La Sonata n. 21 en Si b, D 960, l'obra final de la trilogia, s'emmarcaren la serenitat que instaura el tema inicial del *molto moderato*, un dolç cant pertorbat només per un trinat dissonant al registre greu. El segon tema no contrasta amb el primer, sinó que el complementa i aporta vitalitat al moviment. A l'extens desenvolupament es potencien els cromatismes i es dota el piano de densitat orquestral. L'originalitat de l'*andante sostenuto* recau en la seva capacitat per submergir-nos en una mena de somieig dramàtic afavorit per l'*ostinato* hipnòtic de l'acompanyament. L'*scherzo allegro vivace con delicatezza* projecta jovialitat i lleugeresa gràcies al compàs ternari i als accents irregulars del trio central. Per acabar, a l'*allegro ma non troppo* hi conflueix tota la genialitat de Schubert, amb la fluïdesa rítmica dels temes, els reveladors silencis i els espurneigs fúnebres que habitualment acompanyaven la seva lluminositat natural.

Dins de la immensa producció pianística de Franz Liszt (1811-1886) només hi trobem una sonata. La va escriure entre 1852 i 1853 i la va dedicar a Robert Schumann, a qui, per cert, el responsable de l'edició pòstuma el 1838 de les tres últimes sonates de Schubert també va dedicar aquell volum. En aquesta monumental Sonata en si, S 178, sota la influència de la *Wanderer-Fantasie* (Fantasia del caminant) de Schubert, Liszt organitza el discurs en un únic moviment segmentat en què els temes es converteixen en veritables personatges que guien, des de la qualitat dramàtica, l'estructura cíclica de l'obra. La introducció *lento assai* presenta el primer material: un descens cromàtic en un clima misteriós *sotto voce*. Immediatament després apareix l'irat segon tema *allegro energico* amb un perfil melòdic exposat en octaves. El tercer, *marcato*, es presenta de forma sarcàstica a la mà esquerra amb un veloç treset de fuses i una incisiva nota

repetida. Aquests dos últims temes, que lluiten aferrissadament en l'obra, s'han identificat amb Faust i Mefistòfil. Sota la indicació de *grandioso* irromp un nou disseny hímic, lent i solemne, sobre densos acords organístics. Poc després, al *cantando espressivo* es presenta un altre tema, líric i somiador. I l'últim és un *andante sostenuto*, gairebé religiós, de textura lleugera. Els contrastos abruptes i expressius (del mode infernal al contemplatiu, de l'agressiu al majestuós) i el virtuosisme de l'escriptura acompanyen la concòrdia i la discòrdia dels diferents materials, així com les seves variacions, en una profusió de mestratge i profunditat compositiva que catapulten la sonata cap al gènere del poema simfònic en versió pianística.

PRINCIPALS MITJANS PATROCINADORS

